

**Υπόθεση όλων των δικαστών η πορεία του δικαστικού
συνδικαλισμού**

**Βασίλη Φαϊτά, Εφέτη ΔΔ, Γενικού Γραμματέα της Ένωσης Διοικητικών
Δικαστών**

Αθήνα , 28/5/2020

Ζούμε μια περίοδο που από πολλές πλευρές επιδιώκεται να απαξιωθεί στη συνείδηση των δικαστών, αλλά και της κοινωνίας συνολικά ο δικαστικός συνδικαλισμός. Κάποιοι, ενίοτε και συνάδελφοι, μέσα από κακόπιστα άρθρα, μεταλλάσσουν την έννοια του «επιστημονικού χαρακτήρα» (που προφανώς έχουν οι δικαστικές ενώσεις) και οριοθετούν το πεδίο της δράσης των τελευταίων αποκλειστικά στη διενέργεια επιστημονικών εκδηλώσεων για την παρουσίαση της νομολογίας των δικαστηρίων. Κάποιοι άλλοι δέχονται ότι η δράση των δικαστικών ενώσεων μπορεί να φτάνει έως τις μισθολογικές διεκδικήσεις, οριοθετώντας έτσι τη δράση των ενώσεων στο πεδίο της συντεχνίας. Συνήθως οι τελευταίοι διακατέχονται από μία ελιπίστικη ιδεοληψία που όχι μόνο δεν εντάσσει τα μισθολογικά ή συνταξιοδοτικά μας δικαιώματα σε μια ενιαία και ευρύτερη αντίληψη μαζί με τα αντίστοιχα των υπόλοιπων ανθρώπων της εργασίας και της επιστήμης, αλλά τα αντιπαραθέτει σε αυτά. Άλλοτε πάλι Διοικήσεις δικαστηρίων επιδεικνύουν περιφρόνηση ή και παρεμποδίζουν τη δράση των ενώσεων. Είναι χαρακτηριστική η πρόσφατη πρωτοφανής απαγόρευση εκ μέρους της Διοίκησης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά να πραγματοποιήσει η Ένωση επί τόπου στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιά εκδήλωση προς το σκοπό να αναδειχθεί δημόσια το στεγαστικό πρόβλημα των διοικητικών δικαστηρίων του Πειραιά. Η κορύφωση της περιφρόνησης προς το δικαστικό συνδικαλισμό έρχεται από το ίδιο το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο εδώ και ένα έτος αναλαμβάνει νομοθετική πρωτοβουλία για ζητήματα που αφορούν τη Δικαιοσύνη χωρίς να ενδιαφέρεται να λάβει τη γνώμη των ενώσεων (βλ. χαρακτηριστικά την απόφαση για παράταση του δικαστικού έτους που λήφθηκε ερήμην μας – σχετ. η 28/27.3.2020 απάντηση της Ένωσής μας– ή την Δ1α/ΓΠ.οικ.26804

ΚΥΑ που αφορούσε τον τρόπο εκδίκασης κατηγοριών υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια από 6/5/2020, απόφαση που επίσης λήφθηκε ερήμην μας –σχετ. η από 27/4/2020 απάντηση της Ένωσής μας).

Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα λαμβάνει χώρα η πρωτόγνωρη κίνηση των 9 μελών του ΔΣ της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων να υπερθεματίσουν υπέρ της προσφυγής της μεγαλύτερης δικαστικής ένωσης στο δικαστήριο για ορισμό προσωρινής διοίκησης, αρνούμενα τη διεξαγωγή των προβλεπόμενων στο Καταστατικό της Ένωσης αυτής αρχαιρεσιών στον προβλεπόμενο χρόνο με επίκληση την πανδημία. Η «επιχειρηματολογία» βέβαια αυτή κατέπεσε αύτανδρη, αφού, όπως αποδείχθηκε (σχετ. το 220/14.5.2020 έγγραφο που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και το ΓΓ της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων), το Προεδρείο της Ένωσης αυτής είχε μεριμνήσει και διασφαλίσει το ζήτημα της υγείας των συναδέλφων κατά τη διαδικασία των αρχαιρεσιών, έχοντας απευθυνθεί εγκαίρως στον ΕΟΔΥ με υποβολή σχεδίου ψηφοφορίας και έχοντας λάβει την έγκριση του τελευταίου. Άλλωστε, οι αρχαιρεσίες θα ελάμβαναν χώρα σε ένα χρονικό σημείο κατά το οποίο θα λειτουργούν κανονικά τα ακροατήρια στα Δικαστήρια και μάλιστα θα έχουν γίνει ήδη οι Ολομέλειες των μεγάλων Δικαστηρίων για τα τμήματα διακοπών, ενώ θα τηρούνταν σχολαστικά όλα τα μέτρα προστασίας. Ανεξάρτητα από το ότι είναι σαφές ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δικαστών διαφωνεί με την συγκεκριμένη κίνηση των 9 (τούτο άλλωστε αποτυπώθηκε χαρακτηριστικά σε ηλεκτρονική ψηφοφορία που πραγματοποιήθηκε στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων κατά την οποία το 92,3% των ψηφισάντων δήλωσε ότι επιθυμεί την άμεση εκλογή αρχαιρεσιών και το 91.8% ότι διαφωνεί με τον διορισμό προσωρινής Διοίκησης από τα δικαστήρια –σχετ. το με αριθμ. πρωτ. 264/28.5.2020 έγγραφο της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων), η προσφυγή στο δικαστήριο για διορισμό προσωρινής διοίκησης στη μεγαλύτερη δικαστική ένωση –πρώτη φορά στη μεταπολίτευση– θέτει σε κίνδυνο τη δημοκρατική αρχή του εκλέγειν στο δικαστικό συνδικαλισμό. Θέτει σε κίνδυνο τον ίδιο το δικαστικό συνδικαλισμό, που κατακτήθηκε με αγώνες. Η «προσωρινή» διοίκηση, άλλωστε, μπορεί εύκολα να μεταβληθεί σε «μόνιμη» με την επίκληση νέου κύματος πανδημίας από το φθινόπωρο.

Γιατί όμως επιδιώκεται και μάλιστα πολύμορφα η απαξίωση του δικαστικού συνδικαλισμού;

Την τελευταία δεκαετία, την περίοδο που με αφορμή την οικονομική κρίση οι κυβερνήσεις ξεθεμελίωσαν δικαιώματα ενός ολόκληρου αιώνα (εργασιακά, ασφαλιστικά, δημοκρατικά), οι δικαστικές ενώσεις δεν αδιαφόρησαν, ούτε στάθηκαν αμήχανες στις εξελίξεις:

Παρενέβησαν –ως επί το πλείστον– πολύμορφα και υπερασπίστηκαν τις εργασιακές κατακτήσεις των εργαζόμενων, στις οποίες, άλλωστε, περιλαμβάνονται και όσες μας αφορούν, γκρεμίζοντας το διαχρονικό τείχος της αποκρουστικής μορφής του συνδικαλισμού, του συντεχνιασμού.

Αντιστάθηκαν μαζί με τους υπόλοιπους εργαζόμενους και συνταξιούχους όταν οι κυβερνήσεις με διαδοχικά νομοθετήματα κατεδάφισαν το δημόσιο χαρακτήρα της Ασφάλισης. Δεν ζήτησαν αορίστως να διατηρήσουν οι δικαστές τις συντάξεις τους. Κατέδειξαν με επιστημονικό τρόπο γιατί δεν είναι δίκαιη η μετακύλιση των ελλειμμάτων των Ασφαλιστικών Ταμείων στους ασφαλισμένους, αποκαλύπτοντας, ειδικότερα, πώς δημιουργήθηκαν τα ελλείμματα αυτά (ήτοι εξαιτίας της διαχρονικής αξιοποίησης από το Κράτος των αποθεματικών των Ταμείων για τη χρηματοδότηση των κρατικών και ιδιωτικών επενδύσεων, σε συνδυασμό με την εισφοροδιαφυγή, τις ευέλικτες μορφές εργασίας, την ανεργία αλλά και τη διαρκώς μειούμενη κρατική χρηματοδότηση των Ταμείων – βλ. ενδεικτικά το Ψήφισμα της Πανδικαστικής Συγκέντρωσης της 16/6/2016 για το Ασφαλιστικό), αποκαλύπτοντας δηλαδή ότι δεν ευθύνονται οι ασφαλισμένοι, μεταξύ των οποίων και οι δικαστές.

Υπεραμύνθηκαν των δικονομικών δικαιωμάτων των πολιτών έναντι των συνεχών επιλογών των κυβερνήσεων να αναλαμβάνουν νομοθετικές πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση της θέσπισης νέων δικονομικών βαρών και προσκομμάτων πρόσβασης στα δικαστήρια.

Τοποθετήθηκαν, κατόπιν αποφάσεων που λήφθηκαν με συλλογικές διαδικασίες, σε θετική κατεύθυνση για όλα τα ζητήματα αναφορικά με τη Δικαιοσύνη που τέθηκαν στο πλαίσιο της συνταγματικής αναθεώρησης, αποκρούοντας ιδίως τις προτάσεις για αύξηση του ορίου αποχώρησης των δικαστών από την υπηρεσία και τις αντίστοιχες για περιορισμό του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων.

Πήραν θέση στα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα των ημερών μας. Είναι χαρακτηριστική η διοργάνωση από την Ένωσή μας την τελευταία εξαετία

πέντε (5) επιστημονικών εκδηλώσεων (4 διημερίδων και 1 συνέδριο) με θεματολογία αποκλειστικά σχετική με τα περιβαλλοντικά προβλήματα του καιρού μας. Επιστημονικές εκδηλώσεις που αποτελούν μέρος μόνο μιας πολύμορφης επιστημονικής παρουσίας της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών τα τελευταία χρόνια –προς διάψευση όσων υποκριτικά μας επισημαίνουν ότι δεν πρέπει να εκφράζουμε τη γνώμη μας για το ένα ή το άλλο νομοσχέδιο γιατί έτσι τάχα «πολιτικολογούμε», παρά μόνο να αναπτύσσουμε επιστημονική δράση.

Φαίνεται τελικά ότι πολλά από τα παραπάνω ενοχλούν. Κάποιοι ίσως θα ήθελαν δικαστικές ενώσεις αποστεωμένες, σιωπηλές, χωρίς λόγο κατά τη διαδικασία συζήτησης νομοσχεδίων που αφορούν τη δικαιοσύνη. Ο κίνδυνος να κυριαρχήσουν εκφυλιστικά φαινόμενα στο δικαστικό συνδικαλισμό είναι υπαρκτός. Αν στρεβλωθεί η δημοκρατία στο εσωτερικό των ενώσεων, αν χαθεί η διαφάνεια, αν υποβαθμιστεί η συλλογικότητα θα ακυρωθεί όλη αυτή η θετική στροφή που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Η ευθύνη μπορεί να ανήκει πρωτίστως σε αυτούς που είναι εκλεγμένοι στα όργανα διοίκησης των ενώσεων, ανήκει όμως και σε κάθε δικαστή, σε κάθε μέλος της οικείας δικαστικής ένωσης. Κάθε δικαστής ξεχωριστά οφείλει με την ενεργή παρουσία του, τη συμμετοχή του στις δράσεις της ένωσής του και γενικά στα κοινά του κλάδου μας να συμβάλει στην αποτροπή πισωγυρισμάτων και αρνητικών εξελίξεων. Πολύ περισσότερο στις μέρες μας που οι διαθέσεις για περαιτέρω υποτίμηση των δικαιωμάτων του συνόλου των εργαζόμενων (συμπεριλαμβανομένων και των μισθολογικών) στη βάση της νέας οικονομικής κρίσης και με αφορμή την πανδημία, είναι δεδομένες.